

Plenum

Onsdag 11.12.2024 kl. 14.00—20.59

14. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om ordnande av arbetskraftsservice och beredskapslagen

Regeringens proposition RP 120/2024 rd

Utskottets betänkande AjUB 15/2024 rd

Andra behandlingen

Förste vice talman Paula Risikko: Ärende 14 på dagordningen presenteras för andra behandling. Innehållet har godkänts i första behandlingen och lagförslagen kan nu antas eller förkastas. — Ledamot Lyly håller det första anförandet. Varsågod.

Debatt

17.29 **Lauri Lyly sd:** Arvoisa rouva puhemies! Tässä saa vähän liikuntaa, kun tulee aina välillä tänne puhujakorokkeelle, kun istuu pitkän päivän täällä. — Arvoisa rouva puhemies! Tämä lakiesitys työvoimapalveluiden järjestämisestä ja niiden muuttamisesta koskee erityisesti kuntien järjestämää palkkatuetta työtä. Poistamalla palkkatuetun työn käytön työllistämiskeinona hallitus vaikeuttaa tukityöllistettyjen mahdollisuuksia työllistyä avoimille työmarkkinoille. Palkkatuettu työ on ollut erittäin tärkeä väline ja väylä avoimille työmarkkinoille pääsyyn ja työllistymiseen. Monelle se on ollut ensimmäinen askel kohti työelämää.

Palkkatuetun työn käytön lopettamisella on myös suora vaikutus vaikeimmin työllistyvien työllistymismahdollisuuksiin. Hallitus siis vaikeuttaa toiminnallaan osaltaan myös työvoimaviranomaisten työtä, kun työllistymisen keinovalikoimaa jälleen rajataan. Heikennys osuu erittäin huonoon ajankohtaan, kun työttömyys on erittäin korkealla tasolla ja kun tehdään TE-uudistus, jonka perusteella palvelut siirtyvät kunnille ensi vuoden alusta. Tällaisessa tilanteessa olisi kaikki työllistämiskeinot syytä pitää käytettävissä. Jokaista avointa työpaikkaa kohti on vähintään viisi työtöntä työnhakijaa, ja nyt näiden henkilöiden, jotka ovat tämän palkkatuetun työn kautta tukityöllistyneet, työllistyminen on todella vaikeaa tällaisessa tilanteessa.

Monelle palkkatuetta työtä tekeväälle henkilölle kunnat ja kuntayhtymät ovat käytännössä olleet ainoat työllistymispaikat. Vaikeimmin työllistyvien osalta avoimille työmarkkinoille työllistyminen voi olla vaikeaa esimerkiksi alentuneen työkyvyn tai sairauden vuoksi. Kuntien ja kuntayhtymien käyttämä palkkatuettu työ on mahdollistanut pitemmällä aikavälillä mahdollisuuden työllistyä yksityiselle sektorille. Kunnat ovat työllistäneet palkkatuen avulla esimerkiksi vaikeimmin työllistyviä ja pitkäaikaistyöttömiä yksityistä sektoria enemmän. Lisäksi kunnilla on ollut merkittävä rooli sosiaalisessa työllistämisessä.

Hallituksen esityksen mukaan työvoimaviranomainen voisi edelleen myöntää palkkatukea kunnille tai kuntayhtymille ainoastaan alentuneesti työkykyisen henkilön tai 60 vuotta

Punkt i protokollet PR 133/2024 rd

täyttäneen, pitkään työttömänä olleen henkilön palkkaamiseen — jotain sinne jäi vielä onneksi. Palkkatuen myöntäminen kunnille tai kuntayhtymille ammatillisen osaamisen parantamiseen ei kuitenkaan olisi enää mahdollista. Jatkossa kunnat ja kuntayhtymät olisi rajattu palkkatuen käytön ulkopuolelle; vain tuolla pienellä osuudella ne olisivat käytettävissä.

Kuntien valtionosuuksista leikataan 37 miljoonaa euroa työllisyysmäärärahoja. Näin leikkaus osuu erittäin huonoon ajankohtaan työttömyyden edelleen kasvaessa, ja juuri nyt olisi tarvittu kaikkia elementtejä kuntien työllistämisen edistämiseksi.

Tukityöllistyneistä 80—90 prosenttia on ollut ammatillisen osaamisen parantamisessa, mikä on johtanut tukityöllistettyjen työllistymismahdollisuuksien kasvamiseen ja mahdollisuuksien lisääntymiseen työllistyä avoimille työmarkkinoille. Kuitenkaan tukityöllistyneiden henkilöiden työpanosta ei ole huomioitu mitenkään laskelmissa, vaikka he tekevät normaalia työtä normaaleilla työehdoilla. Tukityöllistettyjen työpanos on ollut arvokasta ja tarpeellista.

Kunnissa ja kuntayhtymissä on ollut palkkatuetussa työssä noin 10 000—12 000 henkilöä vuodessa. Todennäköistä on, että tästä henkilöstömäärästä iso osa ei nyt työllisty avoimille työmarkkinoille, etenkin tässä työllisyystilanteessa.

Edellä mainittujen syiden takia palkkatukea pitäisi käyttää jatkossakin väylänä päästä työelämään kiinni ja edistää tukityöllistettyjen työllistymismahdollisuuksia. Työllistämiskeinovalikoimaa ei tulisi rajata, vaan päinvastoin. Parempi työllisyystilanne auttaa pitämällä aikavälillä sekä julkista taloutta että tukityöllistettyjä saamaan työpaikan avoimelta sektorilta. Työllisyysmäärärahojen leikkausta 37 miljoonalla eurolla ei pidä tehdä.

Lakiesitykseen 2 valmiuslain muuttamisesta ei ole huomautettavaa.

Näin ollen ehdotan, että 1. lakiehdotus hylätään ja 2. lakiehdotus hyväksytään valiokunnan mietinnön mukaisena. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Suhonen.

17.35 Timo Suhonen sd: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Tässä on käsittelyssä taas lakiesitys, joka heikentää heikommissa asemassa olevan suomalaisen ihmisen asemaa. Meillä on tällä hetkellä todella paljon työntekijöitä, joita on tuettava työllistymään paremmin. Tämä esitys eduskunnalle laiksi työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain muuttamisesta ei ole oikeansuuntainen yhteiskuntaamme ja sen yksittäisen työllistymisen tukea tarvitsevan henkilön osalta.

Poistamalla palkkatuetun työn käytön työllistämiskeinona hallitus vaikeuttaa tukityöllistettyjen mahdollisuuksia työllistyä avoimille työmarkkinoille. Palkkatuettu työ on ollut tärkeä väline ja väylä avoimille työmarkkinoille pääsyyn ja työllistymiseen. Monelle se on ollut ensimmäinen askel kohti työelämää. Palkkatuetun työn käytön lopettamisella on suora vaikutus myös vaikeimmin työllistyvien työllistymismahdollisuuksiin. Hallitus vaikeuttaa toimillaan osaltaan myös työvoimaviranomaisen työtä, kun työllistämisen keinovalikoimaa jälleen rajataan.

Heikennys osuu huonoon ajankohtaan, kun työttömyys on erittäin korkealla tasolla ja valitettavasti näyttää vain pahenevan ja kun tehdään TE-uudistus, jonka perusteella palvelut siirtyvät kunnille vuoden 2025 alusta alkaen. Tällaisessa tilanteessa olisi kaikki työllistämiskeinot syytä pitää käytettävissä.

Punkt i protokollet PR 133/2024 rd

Arvoisa rouva puhemies! Näillä perusteilla tämä esitys palkkatuetun työn käytön lopettamisesta on peruttava. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Viitala.

17.37 Juha Viitala sd: Arvoisa rouva puhemies! Tämä nyt toisessa käsittelyssä oleva lakimuutos, eli heikennys, osuu suoraan ajankohtaan, jossa työttömyys on korkealla, kuten edustaja Suhonen juuri edellä mainitsi. Ajankohta on huono myös tämän vuodenvaihteen vuoksi, koska siinä tulee juuri tämä TE-uudistus, jonka myötä palvelut siirtyvät kunnille vuoden 25 alussa. Tällaisessa tilanteessa, kun on erittäin iso järjestelmätason muutos edessä, olisi kaikki työllistämiskeinot syytä pitää käytettävissä, koska emme tiedä sitä, miten suuri muutos tulee sitten loppujen lopuksi sujumaan. Ja nimenomaan samaan aikaan, kun on tämä suuri TE-uudistus, hallitus aikoo leikata työllisyysmäärärahoja 37 miljoonalla. Tämä on huono yhtälö.

Palkkatuettu työ on myös toimintakyvyn ja osaamisen kehittämistä. Se tarjoaa konkreettisen mahdollisuuden työllistyä pysyvästi, ja monelle se on ollut ensimmäinen askel työelämään ja mahdollistanut siirtymisen pysyvään työsuhteeseen. Eli on aina hyvä muistaa, että me kaikki yksilöt ollaan erilaisilla lähtökohdilla tässä yhteiskunnassa, ja kyllä meidän tulee tukea hyvin vahvasti sitä, että mikäli haasteita työllistymisessä on, niin heitä pitää pyrkiä työelämään saamaan mukaan. Palkkatuettu työ on ollut yksi tärkeimmistä keinoista tukea vaikeimmin työllistyviä suomalaisia pääsemään kiinni työelämään. Se ollut väline päästä työmarkkinoille niille, joilla on alentunutta työkykyä tai muita haasteita, jotka vaikeuttavat suoraa siirtymistä avoimille työmarkkinoille.

Erityisen huolissani olen juuri osatyökykyisten asemasta eli heistä, joilla olisi tahtotilaa päästä työmarkkinoille, mutta eivät esimerkiksi heikentyneen terveyden vuoksi oikein työtä helposti saa. Juuri osatyökykyisten asemaa haluan pitää tässäkin salissa vahvasti esillä, koska monet heistä ovat juuri tahtomattaan sellaisessa tilanteessa, että työtä haluaisivat, mutta terveys vähän tuo haasteita siihen. Tätä asiaa haluan täällä ylläpitää keskusteluissa, että tukea he tarvitsevat.

Hallituksen esityksen mukaan palkkatuen käyttö kunnissa ja kuntayhtymissä rajataan jatkossa vain alentuneesti työkykyisiin ja yli 60-vuotiaisiin pitkäaikaistyöttömiin. Tämä on merkittävä heikennys työllisyystoimenpiteisiin, sillä ammatillisen osaamisen parantamiseen tähtäävät tuet jäävät kokonaan ulkopuolelle.

Työllistämiskeinoja ei tulisi tässä tilanteessa siis heikentää, vaan kaikki käytettävissä oleva työpanos tulisi saada työmarkkinoiden käyttöön — myös heidän, keillä on haasteita työllistyä tai on terveyden kanssa haasteita. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Furuholm.

17.40 Timo Furuholm vas: Arvoisa rouva puhemies! Meillä on tässä käsiteltävänä lakiehdotus työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain muuttamisesta, ja se herättää suurta huolta erityisesti niiden ihmisten osalta, jotka ovat jo valmiiksi heikoimmassa asemassa työmarkkinoilla. Hallituksen esitys rajoittaa merkittävästi palkkatuetun työn käyttöä työllistämiskeinona. Tällä on vakavia seurauksia monille työnhakijoille ja kunnille, jotka ovat pitkään kantaneet vastuuta vaikeimmin työllistyvien työllistämisestä. Palkkatuettu työ on ollut monelle työttömälle ensimmäinen askel työelämään. Se on avannut ovia avoi-

Punkt i protokollet PR 133/2024 rd

mille työmarkkinoille ja tarjonnut mahdollisuuden parantaa ammatillista osaamista käytännön työssä. On kiistatonta, että tämä malli on auttanut ihmisiä työllistymään ja löytänyt paikkansa yhtenä tärkeimmistä työllistämiskeinoista. Miksi siis kavennamme nyt näitä mahdollisuuksia, kun niitä kipeimmin tarvitaan?

Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen esityksen mukaan palkkatukea voitaisiin jatkossa myöntää kunnille vain erittäin rajoitettusti, alentuneesti työkykyisten ja yli 60-vuotiaiden pitkäaikaistyöttömien palkkaamiseen. Tämä rajausta jättää ulkopuolelle valtavan joukon ihmisiä, jotka tarvitsevat tukea esimerkiksi ammatillisen osaamisen kehittämiseen. Käytännössä tämä tarkoittaa, että kunnilla ja kuntayhtymillä ei enää ole mahdollisuutta tarjota palkkatuettuja työpaikkoja useimmille pitkäaikaistyöttömille. Tämä heikennys osuu kipeästi etenkin nyt, kun työttömyysluvut ovat korkealla ja työvoimaviranomaiset valmistautuvat vuoden 2025 alussa siirtymään osaksi kuntien palveluja.

On syytä korostaa, että palkkatuettu työ ei ole ollut vain paperilla pyörivä järjestelmä. Sen piirissä olevat työntekijät ovat tehneet normaaleja töitä normaaleilla työehdoilla. Työpanos on ollut arvokas ja tarpeellinen, eikä sitä ole huomioitu lakiehdotuksen taloudellisissa laskelmissa. Lisäksi tilastot osoittavat, että tukityöllistyneiden joukosta 80—90 prosenttia on parantanut ammatillista osaamistaan, mikä on johtanut parempiin mahdollisuuksiin työllistyä avoimille työmarkkinoille. Nyt tämä mahdollisuus uhkaa ikävä kyllä kadota.

Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen esitys myös leikkaa kuntien työllisyysmäärärahoja 37 miljoonalla eurolla. Tämä on merkittävä summa, joka kohdistuu ajankohtaan, jolloin työttömyys kasvaa ja palveluiden tarve lisääntyy. Palkkatuetun työn poistaminen kunnista jättää vaille työpaikkaa jopa 10 000—12 000 henkilöä. Moni heistä ei löydä korvaavaa työtä avoimilta markkinoilta, ja tällainen politiikka vain pahentaa työttömyyden negatiivista kierrettä.

Arvoisa rouva puhemies! Työllistämiskeinoja ei pidä karsia, vaan niitä tulee nimenomaan monipuolistaa. Tarvitsemme kaikki käytettävissä olevat keinot työllisyyden edistämiseksi erityisesti nyt, kun talous ja työmarkkinat kohtaavat vakavia haasteita. Parempi työllisyystilanne hyödyttää pitkällä aikavälillä paitsi yksilöitä myös julkista taloutta, josta me kovasti täällä puhumme. Lopuksi vetoan vielä hallitukseen ja hallituspuolueen edustajaan: Älkää sulkeko ovia niiltä, jotka tarvitsevat tukea eniten. Palkkatuki on väylä työelämään, ja sen vaikutukset näkyvät niin yksilöiden elämässä kuin yhteiskunnan hyvinvoinnissa. Tämäkin leikkaus pitäisi perua. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Koponen poissa. — Edustaja Lohikoski, olkaa hyvä.

17.44 Pia Lohikoski vas: Arvoisa rouva puhemies! Hallitus on tässä lakiesityksessä poistamassa palkkatuetun työn käytön työllistämiskeinona. Tämä on erittäin harmillinen uutinen vaikeasti työllistyville. Tällä uudistuksella hallitus nimittäin vaikeuttaa tukityöllistettyjen mahdollisuuksia työllistyä avoimille työmarkkinoille. Monelle se on ollut ensimmäinen askel kohti työelämää tai osalle askel takaisin työelämään. Heikennys osuu myös hankalaan ajankohtaan, kun työttömyys on juuri nyt erittäin korkealla tasolla ja sen on ennustettu myös ensi vuonna nousevan. Meillä on myös juuri toteutumisvaiheessa TE-uudistus, jonka perusteella työvoimapalvelut siirretään kunnille vuoden 2025 alusta. Tällaisessa tilanteessa olisi kyllä kaikki työllistämiskeinot ollut syytä pitää kuntien käytettävissä.

Punkt i protokollet PR 133/2024 rd

Arvoisa puhemies! Palkkatuettu työ on ollut tärkeä väline ja väylä avoimille työmarkkinoille pääsyyn. Palkkatuetun työn käytön lopettamisella on suora vaikutus vaikeimmin työllistyvien työllistymismahdollisuuksiin. Hallitus vaikeuttaa toimellaan valitettavasti myös työvoimaviranomaisten työtä, kun työllistämisen keinovalikoimaa jälleen rajataan. Monelle palkkatuettua työtä tekevälle henkilölle kunnat ja kuntayhtymät ovat käytännössä olleet ainoat työllistymispaikat. Vaikeimmin työllistyvien osalta avoimille työmarkkinoille työllistyminen voi olla vaikeaa esimerkiksi alentuneen työkyvyn tai sairauden vuoksi. Kuntien ja kuntayhtymien palkkatuettu työ on antanut mahdollisuuden pidemmällä aikavälillä päästä jatkossa yksityiselle sektorille. Kunnat ovat työllistäneet vaikeimmin työllistyviä ja pitkäaikaistyöttömiä selvästi yksityistä sektoria enemmän.

Minulla on tästä omakohtaista kokemusta — ei kunnan työllistämänä, vaan työnantajan roolissa tänä vuonna aiemmin keväällä, kun olin kaupungin palveluksessa projektissa, jossa olin esihenkilöasemassa. Minulla oli onni saada tiimiini useampiakin hyviä työntekijöitä, jotka tulivat vetämään projektin töihin palkkatuella. Sain tiimiini esimerkiksi erinomaisen ja reippaan nuoren, joka oli valmistunut lukiosta mutta ei ollut päässyt vielä jatko-opintoihin. Hän oli työttömänä, ja hänestä tuli assistentti viestinnän asiantuntijallemme. Sain tiimiini myös kaksi muuta palkkatukityöllistettyä, jotka puolestaan olivat työmarkkina-asemaltaan heikommassa asemassa siksi, että olivat jo ehtineet hieman pidempään olla työttömänä ja ikäkin oli selvästi enemmän, mutta hekin pääsivät kiinni taas pitkstä aikaa työelämäänsä projektissamme. Toivottavasti tästä oli heille hyötyä ja he työllistyvät myös jatkossa.

Arvoisa puhemies! Jatkossa kunnat ja kuntayhtymät olisi rajattu palkkatuen käytön ulkopuolelle. Jatkossa jos eläisin taas siinä tilanteessa, en voisi saada projektiin töihin Suvia, en voisi saada Jania, enkä Anjaa, jotka tekivät todella hyvää työtä palkkatuella. Tukityöllistyneistä 80—90 prosenttia on ollut ammatillisen osaamisen parantamisessa, mikä on johtanut tukityöllistettyjen työllistymismahdollisuuksien kasvamiseen ja mahdollisuuksien lisääntymiseen työllistyä myöhemmin avoimille työmarkkinoille. Kunnissa ja kuntayhtymissä on ollut palkkatuetussa työssä noin 10 000—12 000 henkeä. Todennäköistä on, että tästä henkilömäärästä iso osa ei nyt työllisty avoimille työmarkkinoille ilman näitä toimia, ilman palkkatukea, etenkin tässä työllisyystilanteessa.

Arvoisa puhemies! Edellä mainittujen syiden takia palkkatukea pitäisi voida käyttää jatkossakin väylänä päästä työelämään kiinni ja edistää tukityöllistettyjen työllistymismahdollisuuksia. Myöskään työllisyysmäärärahojen leikkausta 37 miljoonalla eurolla ei pitäisi tehdä.

Kannatan edustaja Lylyn tekemää hylkäysesitystä.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Diarra poissa. — Edustaja Kettunen, olkaa hyvä.

17.49 Tuomas Kettunen kesk: Kunnioitettu rouva puhemies! Nyt on tosiaan käsittelyssä hallituksen esitys, jossa ehdotetaan, että työviranomaisen voisi jatkossa myöntää palkkatukea kunnalle tai kuntayhtymälle ainoastaan alentuneesti työkykyisen henkilön tai 60 vuotta täyttäneen, pitkään työttömänä olleen henkilön palkkaamiseen. Aikaisemmin kunnat ovat palkkatuetulla työllä työllistäneet monia kuntalaisia, jotka eivät ole päässeet työelämään muuten kiinni, ja niin kuin tässä edustaja Lyly ansiokkaassa puheenvuorossaan toi esille, nythän pitäisi olla kaikkien työllistämiskeinojen käytössä, kun elämme tällaisista

Punkt i protokollet PR 133/2024 rd

maailmanaikaa, että suhdanteet ovat alhaalla — ja varsinkin, kun hallitus on asettanut itsellensä tavoitteen, että tulee uusia työpaikkoja ja uusia työllisiä.

No, toisin on käynyt. Tällä hetkellä Suomessa on Euroopan kolmanneksi korkein työttömyys. Se pahenee toiseksi nopeiten. Työ- ja elinkeinoministeriön mukaan tänä vuonna lokakuun lopussa oli yhteensä 285 200 työtöntä työnhakijaa. Tämä on 29 000 enemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Puhemies! Nyt kun hallitus on tuonut muitakin esityksiä, jotka ovat menneet lävitse, kun puhutaan muun muassa tästä palkkatuetusta työstä, niin nythän palkkatuettu työ ei kerrytä enää työssäoloa, ja se asettaa kyllä aikamoisia haasteita kuntakentälle ja myös kolmannen sektorin toimijoitten suuntaan. Ja kun aina puhutaan kauniissa poliitikkojen juhlapuheissa siitä, kuinka kaikki työ on arvokasta tässä yhteiskunnassa, niin ei kaikki työ nyt vain arvokasta ole, varsinkaan palkkatuettu työ, jos se ei kerrytä vielä työssäoloa.

Puhemies! Keskusta on jättänyt vastalauseen 2 mukaisen lausumaehdotuksen, ja se kuuluu näin: ”Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto seuraa lakimuutoksen vaikutuksia ja tuo eduskuntaan viivyttämättä lakimuutoksen, mikäli lakimuutos lisää merkittävästi työttömäksi jäävien henkilöiden määrää ja kuntien kustannuksia.” Totta kai, kun tämän lausumaehdotuksen teen, toivon, että eduskunta tämän hyväksyy, koska asia on vakava.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Siponen poissa. Edustaja Oinas-Panuma.

17.51 Olga Oinas-Panuma kesk: Arvoisa rouva puhemies! Niin kuin edellisestä puheen- vuorosta on tullut ilmi, palkkatuki on ollut monille ensimmäinen askel sinne työelämään tai ensimmäinen askel paluuseen työelämään, ja tällä lailla, jota nyt ollaan säätämässä, ei kyllä ainakaan auteta sitä töihin paluuta.

Haluan yksittäisenä asiana nostaa esille Kuntaliiton lausunnon tähän asiaan. Se on hyvin voisi sanoa jopa surullista luettavaa, ja siitä kyllä tulee hienosti esille se, että tämä laki on suorastaan ristiriidassa meidän TE24-uudistuksen tavoitteitten kanssa. Kuntaliiton lausunnosta käy ilmi, että tämän vuoden syyskuussa työttömyyden keston perusteella palkkatuella kuntiin työllistettyjä oli noin 6 100, ja lausunnossa on arvioitu, että heistä noin 69 prosenttia tippuisi sitten pois tältä palkkatueltä. Kuntaliitto huomauttaa, että jos nämä henkilöt siirtyvät työttömyysetuuden piiriin, syntyy heistä kunnille arviolta 9—16 miljoonan vuosittaiset lisäkulut — siis 9—16 miljoonan vuosittaiset lisäkulut meidän muutenkin hankalassa asemassa oleville kunnille. Eli hallituksen esitys ei myöskään oikeastaan tunnista näitä lisäkuluja.

Erityisen huolissani olen siitä, millä tavalla tämä hallitus suhtautuu meidän osa- tai täsmätyökykyisiin. Nimenomaan heihin pitäisi pystyä kiinnittämään huomiota, jotta me saataisiin ihmiset töihin, ja ei tämä palkkatuen poisto kunnilta ainakaan tätä asiaa helpota, koska sitten sinne kolmannelle sektorille tai yrityksiin työllistyminen ei ihan niin näppärästi välttämättä käykään.

Näillä edellä mainituilla perusteilla kannatan edustaja Kettusen tekemää esitystä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Rantanen, Piritta.

Punkt i protokollet PR 133/2024 rd

17.53 Piritta Rantanen sd: Kiitos, rouva puhemies! Nimenomaan on helppo jatkaa edellisten puheenvuorojen perään, että ei voi oikein käsittää sitä, että tavoite on siinä, että 100 000 uutta työpaikkaa tulee, ja nyt ne toimet, joita tehdään, kyllä ovat juuri päinvastaisia.

Kun tänäänkin tässä käsittelemme tätä palkkatuen leikkaamisasiaa, niin tässähän linjataan 37 miljoonan euron tason alentamisesta, siis siitä, että kun sillä 37 miljoonalla eurolla me olemme aiemmin tehneet niitä toimia, joilla me olemme voineet työllistää ihmisiä, niin tähän on siis suora leikkaus siitä, ja voi vain ajatella, että kyllä se varmasti vaikeuttaa myös sitä hallituksen tavoitteeseen pääsemistä.

Tämä kuntien ja kuntayhtymien rajaaminen palkkatuetusta toiminnasta pois on kyllä uhka etenkin nuorten palvelupolkujen katkeamiseen, ja itse ainakin olen kaikista eniten huolissani nimenomaan niistä nuorista, joilla tällä hetkellä tulevaisuuden näkymä on oikeasti aika sumea. Omakin tyttäreni valmistuu ensi viikolla sosionomiksi ja on useita kymmeniä työpaikkoja täältä Helsingistä hakenut, ja kaikkiin työpaikkoihin on satoja hakijoita, joten kyllä se työpaikan löytyminen ei ole todellakaan tällä hetkellä helppoa, ja nyt me vielä vähennämme niitä välineitä, joilla työllistämistä on voitu edistää. Nimenomaan tämä kuntien työpajojen toiminnan supistuminen näiden päätösten vuoksi on aidosti todella huono asia.

Se, että nyt tätä palkkatukea halutaan kohdentaa jatkossa sinne yksityiselle ja kolmannelle sektorille, on parempi kuin kokonaan pois leikkaaminen, mutta pitää huomioida myös ne kuntien hyvin vaikeat tilanteet, että jatkossa kunnan on omalla rahalla työllistettävä kuntaan myös nämä vajaakuntoiset ja aidosti palkkatukea tarvitsevat ihmiset.

Tässä edellä Oinas-Panumakin kertoi juuri, että 6 100 ihmistä on tällä hetkellä ollut kunnissa palkkatuella, ja kyllä se on iso määrä, ja keinovalikoima vähenee nyt tällä esityksellä. Sen vuoksi kyllä vähintä, mitä voidaan tehdä, onkin seurata sitä eri ryhmien kohdentumista, kuinka siinä jatkossa käy.

Ja kaikkein suurin huoli liittyy vielä siihen, että samaan aikaan järjestöiltä on tehty isot leikkaukset, ja tässäkin nyt halutaan kohdentaa sitä tukea nimenomaan sinne kolmannelle sektorille. Mutta kuinka ihmeessä tämä yhtälö toimii, kun järjestöjen rahoitusta on samaan aikaan leikattu ja nyt heidän pitäisi ottaa enemmän koppia tästä?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kettunen.

17.56 Tuomas Kettunen kesk: Kunnioitettu rouva puhemies! Edustaja Oinas-Panuman jämäkkä puheenvuoro innoitti käyttämään vielä puheenvuoron siitä, kun edustaja Oinas-Panuma toi esille tätä osa- ja täsmätyökykyisten tilannetta. Näinhän siinä kävi, että hallitus leikkasi tämän työttömyysturvan suojaosan niiltä osa-aikatyöntekijöiltä: 300 euron työttömyysturva poistettiin. Täytyy muistella edellistä vaalikautta, kun elettiin korona-aikaa, niin silloin hallitus jopa korotti sitä suojaosaa 300 eurosta 500 euroon, ja tällä pidettiin huolta siitä, että suomalaiset pysyvät työn syrjässä kiinni. Mutta nyt kävi toisin päin.

Harmittaa suunnattomasti, että nyt kun puhumme tästä palkkatuetusta työstä ja kun aikaisemmin ovat jo menneet päätökset maaliin siitä, että tämä palkkatuettu työ ei enää kerrytä sitä työssäoloa, niin kyllä se heikentää... Niin kuin tässä edellisessä puheenvuorossa kuulumme kolmannen sektorin toimijoista, niin palkkatuetun työn heikennykset kyllä johtavat järjestöjen toiminnan supistumiseenkin. Kolmannen sektorin toimijat tällä palkkatuetulla työllä tuolla maaseudullakin ovat työllistäneet monia myös siihen, että kun

Punkt i protokollet PR 133/2024 rd

ikäihmisiä asuu maaseudulla, niin tehdään niitä polttopuita ja autetaan vanhempia ihmisiä, mutta nyt sitä palkkatuella tehtävää työtä ei välttämättä enää olekaan tarjolla, kun se tuettu työ ei kerrytä työssäoloehto. Se on kyllä harmillinen asia, ja varsinkin tässä ajassa ja suhdanneajassa, kun pitäisi luoda ja olla siellä työkalupakissa useampia toimintamuotoja siihen, että ihmisille olisi töitä ja ihmiset lähtisivät töihin.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lyly.

17.58 Lauri Lyly sd: Arvoisa rouva puhemies! Tämä kokonaismäärä vuositasolla on se 10 000—12 000, ja kuukauden lopussa on noin 5 000—6 000 koko ajan siellä, mutta tämä lukumäärä yhteensä aina vuodessa on noin 10 000:sta 12 000:een. Eli isosta määrästä puhutaan ihmisiä, joita tämä koskee, ja se on sillä tavalla merkittävää heidän kannaltaan. Todennäköistä on, niin kuin Kuntaliiton laskelmasta tässä tuli esiin, että kun 37 miljoonaa otetaan ja kun sitten ei voida tukityöllistää, niin tästä porukasta iso osa joutuu työttömyyteen, ja työttömyysmenojen kasvu on se 9—16 miljoonaa, mitä Kuntaliitto on laskenut tästä porukasta. Se on aika varovainen arvio, mutta joka tapauksessa se aika ison kuluerän tuo myöskin siihen. Mutta ennen kaikkea tämä on inhimillinen juttu näitten osalta, jotka ovat tukityöllistettyinä. Se polku yksityiselle sektorille ja työelämään laajemminkin on tärkeä.

He ovat tässä myöskin sillä tavalla kuntien kannalta hankalassa tilanteessa, että tämä 37 miljoonaa olisi ollut valtionosuusjärjestelmässä yleiskatteellista rahaa, eli se olisi tullut sinne kuntaan, ja kunta sitten tekee valintoja valtionosuusjärjestelmän sisällä, mihin niitä kohdennetaan, ja mitä niukempi tämä on, niin sen varmemmin tämä tukityöllistäminen tässä hiipuu. Voi olla niin, että kun tämä niukkuus on aika isoa, myöskään yksityiselle sektorille niitä palkkatuettuja töitä ei tehdä niin paljon, kun se on kuntien vastuulla, vaikka nyt tässä se siirtyy. Kaikkien työkalujen käyttö olisi ollut tässä tilanteessa erityisen tärkeää hoitaa.

Sitten kun katsotaan sitä, minkälaisia töitä he ovat kunnissa tehneet, niin he ovat olleet monenlaisissa huoltotehtävissä, koulunkäyntiohjaajina, toimistotyössä, kiinteistöhuollossa, lastenhoidossa, keittiötyöntekijöinä, liikuntapaikoilla ja muissa, ihan asiallisia töitä kaiken kaikkiaan. Myös se työpanos on jäämässä nyt pois. Sitten kunta varmasti miettii sitä, että kun kunnille tulee tämä työttömyyden hoito entistä enemmän — sadasta päivästä eteenpäin nousee kymmenen prosentin portailla — niin onko työttömänä vai tukityöllistääkö. Tästä tulee vielä tämmöinen laskelma, ja nyt tällä hetkellä laskelma oli semmoinen, että se työttömyyteen joutuminen on vielä halvempaa kuin tukityöllistäminen, mutta se työpanos jää kokonaan tässä laskematta.

Siinä mielessä tämä on erittäin huono esitys, ja sen takia esitimme sen ykköslain hylkäämistä.

Riksdagen avslutade debatten och avbröt behandlingen av ärendet.